

มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 3 สิงหาคม 2564

ประเด็นเศรษฐกิจในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ COVID-19 และกระทรวงการคลัง

1. เรื่อง มาตรการบรรเทาผลกระทบของประชาชนในการติดต่อราชการเพื่อขออนุญาตกับหน่วยงานของรัฐจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบมาตรการบรรเทาผลกระทบของประชาชนในการติดต่อราชการเพื่อขออนุญาตกับหน่วยงานของรัฐจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ ดังนี้

สาระสำคัญ

1. สำนักงาน ก.พ.ร. ได้ศึกษากระบวนการงานอนุญาตของหน่วยงานของรัฐที่เผยแพร่บนเว็บไซต์ศูนย์รวมข้อมูลเพื่อติดต่อราชการ (www.info.go.th) พบว่า กระบวนการอนุญาตของหน่วยงานของรัฐที่ส่งผลให้เกิดภาระค่าปรับ เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม หรือเงินอื่นใดที่กฎหมายกำหนดให้ต้องชำระเพิ่มเติมในกรณีดำเนินการล่าช้า และ/หรือการเสียสิทธิในการกระทำของประชาชน มีจำนวน 311 กระบวนการ โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

(1) การขอต่ออายุใบอนุญาต จำนวน 295 กระบวนการ อาทิ การขอต่ออายุใบขับขี่ การขอต่ออายุใบอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว การขอต่ออายุใบอนุญาตเกี่ยวกับยา

(2) การชำระภาษี หรือเงินอื่นใด จำนวน 11 กระบวนการ อาทิ การชำระภาษีรถ การชำระภาษีป้าย รวมถึงการชำระเงินสมทบกองทุนประกันสังคม และกองทุนเงินทดแทน

(3) การรับแจ้ง จำนวน 5 กระบวนการ อาทิ การรับแจ้งที่พักอาศัยของคนต่างด้าว กรณีอยู่ในราชอาณาจักรเกิน 90 วัน การขอยุ่ต่อในราชอาณาจักรของบุคคลต่างด้าว

2. ปัจจุบันมีหน่วยงานของรัฐหลายแห่งได้ออกมาตรการบรรเทาผลกระทบของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับกรณีข้างต้น เช่น กระทรวงคมนาคมและสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีมาตรการผ่อนผันการบังคับใช้กฎหมายกับผู้ถือใบอนุญาตขับรถและใบอนุญาตเป็นผู้ประจำรถที่หมดอายุแล้วให้สามารถใช้แสดงต่อเจ้าหน้าที่ได้จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2564 หรือจนกว่าจะมีประกาศเปลี่ยนแปลง กระทรวงการคลังมีมาตรการขยายระยะเวลาการยื่นภาษีประจำปี กระทรวงแรงงานมีมาตรการผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวตามกลุ่มมติคณะรัฐมนตรีต่าง ๆ และกลุ่มที่ใบอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวสิ้นสุดลงเพราะผลของกฎหมาย สามารถอยู่ในราชอาณาจักรต่อไปได้เป็นกรณีพิเศษ กระทรวงมหาดไทยมีมาตรการขยายระยะเวลาดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำหรับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างประจำปี พ.ศ. 2564 ออกไปอีก 2 เดือน กระทรวงสาธารณสุขมีมาตรการขยายระยะเวลายกเว้นค่าธรรมเนียมการประกอบกิจการสถานประกอบการเพื่อสุขภาพรายปี เป็นต้น ซึ่งควรผลักดันให้หน่วยงาน

ของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการอนุญาตทุกแห่งพิจารณาการมีมาตรการบรรเทาผลกระทบของประชาชนในการติดต่อราชการเพื่อการขออนุญาตต่าง ๆ

3. สำนักงาน ก.พ.ร. ในฐานะหน่วยงานกลางซึ่งมีภารกิจหลักในการพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารราชการและให้บริการประชาชนของหน่วยงานภาครัฐ เห็นว่า เพื่อเป็นการสนับสนุนการดำเนินการตามข้อกำหนดและข้อปฏิบัติต่าง ๆ รวมถึงลดผลกระทบของประชาชนจากการติดต่อหน่วยงานของรัฐ จึงเห็นควรกำหนดมาตรการบรรเทาผลกระทบของประชาชนในการติดต่อราชการเพื่อขออนุญาตกับหน่วยงานของรัฐจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ดังนี้

3.1 ให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการอนุญาต การรับแจ้ง การรับชำระภาษี หรือเงินอื่นใด พิจารณาขยายระยะเวลาการต่ออายุใบอนุญาต การแจ้ง การชำระภาษีหรือเงินอื่นใดที่บุคคลต้องชำระให้แก่หน่วยงานของรัฐ ออกไปจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2564 ในเบื้องต้น เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนที่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจ โดยให้พิจารณาดหรือยกเว้นค่าปรับ เบี้ยปรับ เงินเพิ่ม หรือเงินอื่นใดที่กฎหมายกำหนดให้ต้องชำระเพิ่มเติมในกรณีดำเนินการล่าช้า ภายใต้กรอบอำนาจตามกฎหมาย หากมีปัญหาอุปสรรคว่ากฎหมายมิได้เปิดช่องหรือให้อำนาจหน่วยงานของรัฐในการงดหรือยกเว้นค่าปรับ เบี้ยปรับ หรือเงินเพิ่มแล้ว ให้รายงานปัญหาอุปสรรคดังกล่าวมายังสำนักงาน ก.พ.ร. ภายในวันที่ 31 สิงหาคม 2564 เพื่อที่สำนักงาน ก.พ.ร. จะได้รวบรวมเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหาดังต่อไป

ทั้งนี้ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาตามข้อ 3.1 ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาชะลอมาตรการบรรเทาผลกระทบของประชาชนดังกล่าวอย่างต่อเนื่องและให้สอดคล้องกับระยะเวลาตามประกาศ เรื่อง การขยายระยะเวลาการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร ตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (ในแต่ละคราว) จนกว่าจะมีการยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร ตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548

3.2 ให้หน่วยงานของรัฐเร่งพัฒนาประสิทธิภาพการทำงาน และงานบริการของภาครัฐให้ประชาชนสามารถติดต่อขอรับบริการจากหน่วยงานของรัฐได้ทุกที่ ทุกเวลา ไม่ต้องเดินทางไปติดต่อ ณ สำนักงาน โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการให้บริการสาธารณะตั้งแต่ต้นจนเสร็จสิ้นกระบวนการ

2. เรื่อง ผลการพิจารณาของคณะกรรมการกลั่นกรองการใช้จ่ายเงินกู้ ภายใต้พระราชกำหนดฯ เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 ในคราวประชุมครั้งที่ 3/2564

คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการกลั่นกรองการใช้จ่ายเงินกู้ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอ ผลการพิจารณาของคณะกรรมการกลั่นกรองการใช้จ่ายเงินกู้ ภายใต้พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงิน เพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 (พระราชกำหนดฯ เพิ่มเติม พ.ศ. 2564) ในคราวประชุมครั้งที่ 3/2564 เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2564 ได้มีมติที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณากลั่นกรองความเหมาะสมของข้อเสนอแผนงานหรือโครงการเพื่อขอใช้จ่ายเงินกู้ตามพระราชกำหนดฯ เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 ดังนี้

1. อนุมัติโครงการให้ความช่วยเหลือบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ตามมาตรการที่ 1 โดยลดภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา จำนวน 2,000 บาทต่อคน ในภาคการศึกษาที่ 1/2564 กรอบวงเงิน 21,905.9200 ล้านบาท โดยใช้จ่ายเงินกู้ภายใต้แผนงาน/โครงการกลุ่มที่ 2 ตามบัญชีท้ายพระราชกำหนดฯ เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 ทั้งนี้ เห็นควรมอบหมายให้ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พิจารณากำหนดกลไกการตรวจสอบยืนยันตัวตนของผู้ที่ได้รับความช่วยเหลือที่ชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดการให้ความช่วยเหลือที่ซ้ำซ้อนของนักเรียน/นักศึกษาในสถานศึกษาทั้งหมดในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการทั้งสถานศึกษาของรัฐและสถานศึกษาเอกชน และนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการควบคู่กับการกำหนดหลักเกณฑ์และระบบการจัดเก็บเอกสารและหลักฐานต่าง ๆ ที่ใช้ในการเบิกจ่ายอย่างชัดเจน เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้

2. เห็นควรมอบหมายให้ หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาเป็นหน่วยงานรับผิดชอบโครงการ ดำเนินการจัดทำความต้องการใช้จ่ายเป็นรายสัปดาห์ เพื่อให้สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะสามารถจัดหาเงินกู้เพื่อใช้จ่ายโครงการตามแผนการใช้จ่ายเงินที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งจะช่วยลดค่าใช้จ่ายทางการเงินของภาครัฐ พร้อมทั้งปฏิบัติตามข้อ 15 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการภายใต้พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 พ.ศ. 2564 (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ เพิ่มเติม พ.ศ. 2564) โดยเคร่งครัดตามขั้นตอนต่อไป ทั้งนี้ เห็นควรให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ทำหน้าที่เบิกจ่ายแทนกันให้สถานศึกษาในสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

3. มอบหมายให้สถานศึกษาของรัฐ เบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการจัดการเรียนการสอนและการแก้ปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ตามระเบียบของทางราชการ และในกรณีที่สถานศึกษามีความ

จำเป็นต้องขอรับความช่วยเหลือค่าใช้จ่ายดังกล่าวเพิ่มเติมจากภาครัฐให้เสนอขอรับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายดังกล่าวจากแหล่งเงินอื่น ๆ อาทิ เงินกองทุนต่าง ๆ เงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ได้ตามความเหมาะสมและความจำเป็นตามขั้นตอนของระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ กรณีสถานศึกษาที่อยู่ภายใต้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรพิจารณาใช้แหล่งเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นลำดับแรก

4. อนุมัติโครงการมาตรการการลดภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาของนิสิต นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชน ของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กรอบวงเงิน 10,000 ล้านบาท โดยใช้จ่ายจากเงินกู้ภายใต้แผนงานที่ 2 ตามบัญชีท้ายพระราชกำหนดฯ เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 ทั้งนี้เห็นควรมอบหมายให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เร่งประสานกับกรมบัญชีกลาง เกี่ยวกับการกำหนดแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการเบิกจ่ายเงินแทนกันของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ และสถาบันอุดมศึกษาในกำกับและหน่วยงานในกำกับอื่นของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อให้การเบิกจ่ายเงินตามโครงการฯ เป็นไปโดยถูกต้องตามระเบียบของทางราชการและสามารถตรวจสอบได้ นอกจากนี้ เห็นควรให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พิจารณากำหนดกลไกการตรวจสอบยืนยันตัวตนของผู้ที่ได้รับความช่วยเหลือที่ชัดเจน เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนของนิสิต นักศึกษาระดับอุดมศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนในภาคเรียนที่ 1 ที่ได้รับความช่วยเหลือ ควบคู่กับการกำหนดหลักเกณฑ์และระบบการจัดเก็บเอกสารและหลักฐานต่าง ๆ ที่ใช้ในการเบิกจ่ายอย่างชัดเจน เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปอย่างโปร่งใส และ ตรวจสอบได้

5. เห็นควรมอบหมายให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นหน่วยงานรับผิดชอบโครงการ ดำเนินการจัดทำความต้องการใช้จ่ายเป็นรายสัปดาห์ เพื่อให้สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ สามารถจัดหาเงินกู้เพื่อใช้จ่ายโครงการตามแผนการใช้จ่ายเงินที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งจะช่วยลดค่าใช้จ่ายทางการเงินของภาครัฐ พร้อมทั้งปฏิบัติตามข้อ 15 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 โดยเคร่งครัดตามขั้นตอนต่อไป

3. เรื่อง มาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบมาตรการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ ดังนี้

ความเป็นมา

1. ด้วยนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ 26/2563 ลงวันที่ 11 สิงหาคม 2563 เรื่อง การบริหารสถานการณ์เศรษฐกิจจากผลกระทบของการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จัดตั้งศูนย์บริหารสถานการณ์เศรษฐกิจจากผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารสถานการณ์เศรษฐกิจจากผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน มีรองนายกรัฐมนตรี รวมทั้งมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นกรรมการในคณะกรรมการดังกล่าวด้วย ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจ (1) จัดทำข้อเสนอและกรอบแนวทางการดำเนินมาตรการเศรษฐกิจ โดยแบ่งเป็นสองระยะ ประกอบด้วย (1.1) ระยะเร่งด่วนเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และ (1.2) ระยะปานกลางและระยะยาวเพื่อยกระดับศักยภาพและวางรากฐานการพัฒนาเศรษฐกิจในอนาคตภายหลังจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สิ้นสุด (2) ส่งการส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งขอความร่วมมือภาคเอกชน ให้ดำเนินการเป็นไปตามนโยบายและมาตรการเร่งด่วนที่กำหนด ... ฯลฯ ...

2. ข้อเท็จจริง มีดังนี้

2.1 ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง เฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้ (1) เหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ (2) เหตุสุดวิสัย (3) เหตุเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย และ (4) เหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” ซึ่งกฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐใช้ดุลพินิจให้ความช่วยเหลือเป็นรายสัญญาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง

2.2 เนื่องจากผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 กรมบัญชีกลางได้ดำเนินการ ดังนี้

(1) กำหนดให้ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 เป็นเหตุสุดวิสัยตามพระราชบัญญัติฯ มาตรา 102 วรรคหนึ่ง (2) และกำหนดแนวทางการบริหารสัญญาที่ได้รับ

ผลกระทบจากกรณีโรคโควิด 19 ตามหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐส่วนที่ 2 ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว ลงวันที่ 24 เมษายน 2563

(2) กำหนดแนวทางการใช้ดุลพินิจเกี่ยวกับการพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาหรือการขยายระยะเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ที่ได้รับผลกระทบจากกรณีโรคโควิด 19 พร้อมหลักฐานหรือเอกสารที่ใช้ประกอบการพิจารณาตามพระราชบัญญัติฯ มาตรา 102 วรรคหนึ่ง ตามหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ส่วนที่ 2 ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 423 ลงวันที่ 10 กันยายน 2563

3. เนื่องจากพระราชบัญญัติฯ มาตรา 102 วรรคหนึ่ง บัญญัติให้เป็นหน้าที่ของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ใช้ดุลพินิจพิจารณา แต่หัวหน้าหน่วยงานของรัฐใช้ดุลพินิจตามพระราชบัญญัติฯ มาตรา 102 วรรคหนึ่ง พิจารณาและมีความเห็นไม่ตรงกันกับผู้ประกอบการที่เป็นคู่สัญญา หรือในบางกรณีหัวหน้าหน่วยงานของรัฐไม่พิจารณาให้แก่คู่สัญญาเลยเนื่องจากการใช้ดุลพินิจที่ปลอดภัยจากการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งคู่สัญญาไม่เห็นด้วยกับการใช้ดุลพินิจดังกล่าว จึงทำให้สมาคมอุตสาหกรรมก่อสร้างไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ และผู้ประกอบการก่อสร้างรวมตัวกัน โดยได้มีหนังสือขอความเป็นธรรมเหตุอันเกิดจากโรคโควิด 19 มายังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง อธิบดีกรมบัญชีกลาง ผู้ตรวจการแผ่นดิน รวมทั้งร้องเรียนผ่านรองประธานวุฒิสภาถึงผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ที่มีผลทำให้ผู้ประกอบการไม่สามารถดำเนินการได้ตามสัญญา เช่น การขาดแคลนแรงงาน ขาดวัสดุก่อสร้างบางชนิดที่นำเข้าจากต่างประเทศทำให้งานล่าช้า มีผลทำให้ผู้ประกอบการได้รับความเดือดร้อน และมีความประสงค์ขอให้รัฐบาลมีแนวทางการช่วยเหลือซึ่งเป็นการคิดในลักษณะเหมารวม เหมือนเช่นก่อนที่พระราชบัญญัติฯ จะมีผลใช้บังคับ (วันที่ 23 สิงหาคม 2560)

ทั้งนี้ แนวทางการดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจจากผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ 26/2563 ลงวันที่ 11 สิงหาคม 2563 เรื่อง การบริหารสถานการณ์เศรษฐกิจจากผลกระทบของการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

สาระสำคัญของเรื่อง

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว เห็นควรมีแนวทางการช่วยเหลือเป็น 4 แนวทาง ดังนี้

1. มาตรการช่วยเหลือโดยการหักลบจำนวนค่าปรับ

1.1 หลักการ : ตามพระราชบัญญัติฯ มาตรา 102 วรรคหนึ่ง ไม่สามารถนำมาเป็นเครื่องมือเพื่อให้ความช่วยเหลือฯ ได้ จึงจะอาศัยระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. 2562 ข้อ 35 มาเป็นเครื่องมือ ทั้งนี้

ภายใต้วิธีคิดว่าจะไม่ใช้เงินงบประมาณ และไม่ควรถูกให้ความช่วยเหลือกับผู้ประกอบการที่ปกติก็ทำงานล่าช้าอยู่แล้ว

1.2 หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการให้ความช่วยเหลือ

(1) การให้ความช่วยเหลือให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาจำนวนวันให้ความช่วยเหลือตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม 2563 จนถึงวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้ความช่วยเหลือในครั้งนี้

(2) สัญญาซื้อหรือจ้างที่ได้รับความช่วยเหลือตามมาตรการให้ความช่วยเหลือในครั้งนี้ มีดังนี้

(2.1) สัญญาซื้อหรือจ้างยังมีนิติสัมพันธ์อยู่ ณ วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้ความช่วยเหลือในครั้งนี้ และสัญญาดังกล่าวมีค่าปรับเกิดขึ้นแต่ไม่ใช่ค่าปรับที่เข้าเงื่อนไขการงดหรือลดค่าปรับตามมาตรา 102 แห่งพระราชบัญญัติฯ โดยพิจารณาให้ความช่วยเหลือสำหรับสัญญาซื้อหรือจ้าง ซึ่ง ณ วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติได้มีค่าปรับเกิดขึ้นแล้วแต่ไม่เกินร้อยละ 25 ของวงเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้าง

(2.2) สัญญาซื้อหรือจ้าง ซึ่ง ณ วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ ได้มีค่าปรับเกินกว่าร้อยละ 25 ของวงเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้าง ไม่ได้รับการให้ความช่วยเหลือตามมาตรการให้ความช่วยเหลือในครั้งนี้

(3) ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาจำนวนค่าปรับตามสัญญา หลังจากนั้นให้นำจำนวนวันที่ให้ความช่วยเหลือตามข้อ (2.1) มาหักกลับ และเมื่อหักกลับแล้วยังมีค่าปรับเหลืออยู่ให้หน่วยงานของรัฐปรับและนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินหรือเป็นรายได้ของหน่วยงานของรัฐต่อไป

(4) วิธีการ กรมบัญชีกลางเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบมาตรการฯ

(5) ข้อดี ข้อเสีย

ข้อดี : แนวทางนี้รัฐบาลไม่มีภาระทางการคลัง เนื่องจากมาตรการนี้เป็นการนำจำนวนค่าปรับตามสัญญามาหักกลับตามมาตรการให้ความช่วยเหลือ หากจำนวนวันที่หักกลับตามมาตรการนี้มากกว่าจำนวนค่าปรับตามสัญญา กรณีนี้จะไม่มีการปรับใด ๆ อีก แต่หากเป็นกรณีเมื่อหักกลับแล้วยังมีค่าปรับเหลืออยู่ให้หน่วยงานของรัฐปรับและนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินหรือเป็นรายได้ของหน่วยงานของรัฐต่อไป

ข้อเสีย : แนวทางนี้อาจขัดต่อหลักการรับเป็นรับ จ่ายเป็นจ่าย ตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลัง

2. เสนอให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาการงด หรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญา ตามพระราชบัญญัติฯ มาตรา 102 วรรคหนึ่ง ด้วย

2.1 หลักการ : เพื่อให้คณะรัฐมนตรี เป็นผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญา ด้วย เพื่อจะสามารถออกมาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการภายใต้มาตรา 102 วรรคหนึ่ง ต่อไปได้

2.2 วิธีการ : กรมบัญชีกลางจะดำเนินการแก้ไขระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ข้อ 6 จากเดิม “ผู้มีอำนาจดำเนินการตามระเบียบนี้ ได้แก่ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ” เป็น “ผู้มีอำนาจดำเนินการตามระเบียบนี้ ได้แก่ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ หรือ คณะรัฐมนตรี”

2.3 ข้อดี ข้อเสีย

ข้อดี : แนวทางนี้รัฐบาลไม่มีภาระทางการคลัง

ข้อเสีย : เนื่องจากกฎหมายยังมีความไม่ชัดเจน จึงอาจมีปัญหาในการแปลความเรื่องอำนาจตามกฎหมายที่อาจจะขัดกับเจตนารมณ์ที่แท้จริงของบทบัญญัติกฎหมายได้ กล่าวคือ การพิจารณาตีความพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102 วรรคหนึ่ง ว่า ผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญา หรือข้อตกลงตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 102 วรรคหนึ่ง จะสามารถขยายความรวมถึงคณะรัฐมนตรี ได้หรือไม่ รวมทั้งการกำหนดจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริงจะสามารถกำหนดระยะเวลาตามประกาศศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โรคโควิด 19) ฉบับแรกนับเวลาต่อเนื่องมาจนถึงประกาศฉบับปัจจุบัน ได้หรือไม่ และหากจำเป็นต้องพิจารณาถึงเจตนารมณ์ในการร่างพระราชบัญญัติฯ มาตรา 102 วรรคหนึ่ง ในขณะนั้น กรมฯ อาจต้องมีหนังสือหารือไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อพิจารณาต่อไป

3. การนำเงินงบประมาณหรือเงินอื่นมาช่วยเหลือผู้ประกอบการ

3.1 หลักการ : นำเงินงบประมาณหรือเงินอื่นมาจ่ายเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการรับเป็นรับ จ่ายเป็นจ่ายตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลัง

3.2 วิธีการ

(1) กรมบัญชีกลางเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขออนุมัติงบประมาณเพื่อจ่ายเงินช่วยเหลือชดเชยให้แก่ผู้ประกอบการเท่ากับจำนวนวันที่รัฐบาลชดเชย กรมบัญชีกลางเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขออนุมัติงบประมาณเพื่อจ่ายเงินช่วยเหลือชดเชยให้แก่ผู้ประกอบการเท่ากับจำนวนวันที่รัฐบาลชดเชย จำนวนประมาณ 10,659.276 ล้านบาท โดยประมาณการมาจากข้อมูลในระบบจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐด้วยอิเล็กทรอนิกส์ (e-GP) ซึ่งมีจำนวนสัญญา 6,889.472 สัญญา รวมมูลค่าสัญญาเป็นจำนวนทั้งสิ้น 1.973 ล้านล้านบาท เมื่อคิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 10 เป็นเวลา 180 วัน โดยประมาณ

(2) หน่วยงานของรัฐยังคงมีหน้าที่ปรับตามสัญญาและนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินหรือรายได้ของหน่วยงานของรัฐตามปกติ

(3) ข้อดี ข้อเสีย

ข้อดี : ไม่ขัดต่อหลักการรับเป็นรับ จ่ายเป็นจ่ายตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลัง

ข้อเสีย : มีภาระต่องบประมาณของรัฐบาล และเนื่องจากยังมีการปรับตามปกติ หากผู้ประกอบการได้รับเงินช่วยเหลือล่าช้า อาจส่งผลกระทบต่อสภาพคล่องของผู้ประกอบการต่อไปได้

4. การกำหนดอัตราค่าปรับเป็นอัตราร้อยละ 0

4.1 หลักการ : เมื่ออัตราค่าปรับเป็นอัตราร้อยละ 0 ผู้ประกอบการก็จะมีค่าปรับซึ่งเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะช่วยเหลือผู้ประกอบการได้

4.2 หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการให้ความช่วยเหลือ มีดังนี้

(1) สัญญาที่ได้ลงนามก่อนวันที่ 26 มีนาคม 2563 ซึ่งยังมีนิติสัมพันธ์อยู่ และสัญญาดังกล่าวมีค่าปรับเกิดขึ้นแต่ไม่ใช่ค่าปรับที่เข้าเงื่อนไขการงดหรือลดค่าปรับตามมาตรา 102 แห่งพระราชบัญญัติฯ หากจำนวนค่าปรับที่เกิดขึ้นมีมูลค่าเกินกว่าร้อยละ 25 ของวงเงินค่าพัสดุหรือค่าจ้างก่อนวันที่ 26 มีนาคม 2563 กรณีดังกล่าวไม่เข้าเกณฑ์ที่จะได้รับความช่วยเหลือ

สัญญาที่ได้ลงนามก่อนวันที่ 26 มีนาคม 2563 ซึ่งยังมีนิติสัมพันธ์อยู่ และยังมีได้ส่งมอบงานงวดสุดท้าย หรือได้มีการส่งมอบงานงวดสุดท้ายก่อนวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงทั่วราชอาณาจักรอันเนื่องมาจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แต่ยังมีได้มีการตรวจรับพัสดุ และไม่เข้าตามเงื่อนไขตามวรรคหนึ่งให้คิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 0

(2) สัญญาที่ได้ลงนามหลังวันที่ 26 มีนาคม 2563 ซึ่งยังมีนิติสัมพันธ์อยู่ และยังมีได้ส่งมอบงานงวดสุดท้าย หรือได้มีการส่งมอบงานงวดสุดท้ายก่อนวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงทั่วราชอาณาจักรอันเนื่องมาจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แต่ยังมีได้มีการตรวจรับพัสดุ ให้คิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 0

(3) สัญญาที่ได้ลงนามหลังวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงทั่วราชอาณาจักรอันเนื่องมาจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แล้ว จะไม่ได้รับความช่วยเหลือตามมาตราการนี้

ทั้งนี้ การคิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 0 ให้คิดตั้งแต่วันที่ 26 มีนาคม 2563 จนถึงก่อนวันที่มีประกาศยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงทั่วราชอาณาจักรอัน

เนื่องมาจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้พิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายระยะเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงแล้ว ก็ให้นำจำนวนวันดังกล่าวมาหักออกจากจำนวนวันตามมาตรการนี้ และจำนวนวันที่เหลือ ให้คิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 0

สำหรับค่าปรับส่วนที่เกินจำนวนวันตามมาตรการนี้ ให้คิดในอัตราที่กำหนดในสัญญาหรือข้อตกลงตามปกติ โดยให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ข้อ 183 ต่อไป

4.3 วิธีการ

กรมบัญชีกลางจะเสนอคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (คณะกรรมการวินิจฉัย) โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 29 วรรคหนึ่ง (4) เพื่อนุมัติยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ข้อ 162 ในเรื่องอัตราค่าปรับตามสัญญาหรือข้อตกลง ซึ่งกำหนดว่า ให้สัญญาหรือข้อตกลงกำหนดค่าปรับเป็นรายวันในอัตราตายตัวระหว่างร้อยละ 0.01 – 0.20 ของราคาพัสดุที่ยังไม่ได้รับมอบ หรือกรณีการจ้างซึ่งต้องการผลสำเร็จของงานทั้งหมดพร้อมกันให้กำหนดค่าปรับเป็นรายวันเป็นจำนวนเงินตายตัวในอัตราร้อยละ 0.01 – 0.10 ของราคางานจ้างนั้น แต่จะต้องไม่ต่ำกว่าวันละ 100 บาท โดยยกเว้นกรณีสัญญายังมีนิติสัมพันธ์อยู่ หากยังมีได้ส่งมอบงานงวดสุดท้าย หรือได้มีการส่งมอบงานงวดสุดท้าย แต่ยังมีได้มีการตรวจรับพัสดุ ให้คิดค่าปรับในอัตราร้อยละ 0 และรายงานคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐเพื่อทราบต่อไป

4.4 ข้อดี ข้อเสีย

ข้อดี : แนวทางนี้รัฐบาลไม่มีภาระทางการคลัง และสามารถดำเนินการได้เลย เนื่องจากอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการวินิจฉัยตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างฯ มาตรา 29 วรรคหนึ่ง (4)

ข้อเสีย : ไม่มี

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว เห็นว่า แนวทางตามข้อ 4. การกำหนดอัตราค่าปรับเป็นอัตราร้อยละ 0 เป็นแนวทางที่เหมาะสมที่สุด เนื่องจากกรมบัญชีกลางสามารถเสนอเรื่องให้คณะกรรมการวินิจฉัยพิจารณาอนุมัติยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ข้อ 162 และรายงานคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐเพื่อทราบต่อไป ดำเนินการได้อย่างไม่ล่าช้า และไม่มีภาระต่อเงินงบประมาณแต่อย่างใด